

Κυριάκος Αθανασιάδης: συνέντευξη στην Τίνα Πανώριου

Τίνα Πανώριου

Δημοσιεύτηκε 08 Μαρτίου 2017

Ο Κυριάκος Αθανασιάδης γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1963. Είναι συγγραφέας, επιμελητής εκδόσεων, αναγνώστης σε εκδοτικούς οίκους και συνιδρυτής του πολιτιστικού-πολιτικού σάιτ και διαδικτυακού ραδιοφώνου Αμάγκι (www.amagi.gr). Πεζογραφικά βιβλία: *Ιστορίες υπερβολής* (διηγήματα, Ροές 1987, β' έκδ. Δήγμα 2010), *Δώδεκα* (μυθιστόρημα, Καστανιώτης 1991), *Μικροί κόσμοι* (μυθιστόρημα, Λιβάνης 1996), *Το σάβανο της Χιονάτης* (μυθιστόρημα, Σύγχρονοι Ορίζοντες 2002), *Το Βασίλειο του Αποχαιρετισμού* (νουβέλα, Σύγχρονοι Ορίζοντες 2002), *Πανταχού απών* (μυθιστόρημα, Τυπωθήτω 2007), *Κακορραφίες* (διηγήματα, Δήγμα 2009), *Za Za* (μυθιστόρημα, *Free Thinking Zone* 2012), *Ξυράφια/Razors* (θεατρικό, δίγλωσση έκδοση, *Free Thinking Zone* 2013), *Η κόκκινη Μαρία* (μυθιστόρημα, Διόπτρα 2014). Βιβλία για παιδιά: *Ο χιονάνθρωπος που ήθελε να γίνει Αϊ-Βασίλης* (Μίνωας 2002), *Η βίλα των πνευμάτων* (Μίνωας 2003), *Μαγική εικόνα* (Μίνωας 2003), *Σαντιγί για μάγισσες* (Μίνωας 2003), *Ο άγριος Βασίλης* (Βιβλιοπωλείον της Εστίας 2003), *Μάγος είσαι!* (Φαντασία 2004), *Ο λευκός αξιωματικός* (Οι περιπέτειες του Μεφίστο #1, Κέδρος 2016). Επίσης, έχει εκδώσει 6 μυθιστορήματα φαντασίας για εφήβους, με ψευδώνυμο. Non fiction: *Οδηγός συγγραφής: Πώς γράφουμε ένα μυθιστόρημα και τι πρέπει να αποφεύγουμε σε 50 κανόνες* (Ψυχογιός 2016).

Αφιερώνετε το βιβλίο σας αυτό «στον πιο αφοσιωμένο σας αναγνώστη», στον μπαμπά σας. Που είναι –λέτε– κι ένας υπέροχος αφηγητής... Από αυτόν πήρατε ίσως το χάρισμα να γράφετε ιστορίες;

Του πατέρα μου του οφείλω πολλά. Η όποια αγάπη μου για το γράψιμο καλλιεργήθηκε, τονώθηκε και οξύνθηκε από τα βιβλία της παιδικής μου ηλικίας, που ίσως δεν ήταν πολλά (ποτέ δεν είναι πολλά), αλλά ήταν μια διαρκής παρουσία στο σπίτι μας, χάρη ακριβώς στον πατέρα μου. Όλοι όσοι γράφουν, καλά ή κακά δεν έχει σημασία, το οφείλουν πάντα στα παιδικά τους διαβάσματα, και σε άλλο τίποτε. Δεν υπάρχουν εξαιρέσεις. Γενικά στο γράψιμο δεν υπάρχουν εξαιρέσεις – κι όταν, τέλος πάντων, λογαριάζουμε κάποιες σαν τέτοιες, απλώς αποπροσανατολιζόμαστε. Το γράψιμο είναι εντελώς και απολύτως φυσιολογική υπόθεση, μπορούν να το κάνουν όλοι όσοι έχουν τα εφόδια. Δεν γράφουν (ούτε χρειάζεται να γράψουν) όλοι όσοι διάβαζαν βιβλία από μικροί, αλλά όσοι γράφουν οπωσδήποτε ήρθαν σε πολύ τρυφερή ηλικία σε επαφή με τα βιβλία.

Το διαδίκτυο είναι αδιανόητο επίτευγμα, κάτι σαν τον τροχό παλιά και το ταξίδι στα άστρα αύριο. Οι γενιές, βέβαια, που ζουν σήμερα, όλες τους, δεν θα χάσουν το έντυπο βιβλίο, που έχει πολλά πολλά χρόνια ακόμη μπροστά του. Αλλά ένα έντυπο περιοδικό για το βιβλίο, σε μια τόσο μικρή αγορά σαν την ελληνική; Όχι, δεν μπορεί πλέον να σταθεί.

Κάπου γράφετε, «Για να είσαι καλός συγγραφέας χρειάζεται 3% ταλέντο και 97% ικανότητα να μην σε αποσπά από τη δουλειά σου το ίντερνετ».

Εννοώ πως, όταν γράφουμε, απαγορεύεται να κάνουμε οτιδήποτε άλλο. Κλείνουμε κάθε λογαριασμό μας στα social media, κλείνουμε το ίντερνετ εντελώς, βάζουμε το κινητό μας στο mute, φοράμε ωτασπίδες. Δηλαδή: κάνουμε ό,τι θα οφείλαμε να κάνουμε σε οποιαδήποτε άλλη δουλειά. Το γράψιμο είναι δουλειά. Σκληρή δουλειά. Δεν είναι αστείο, δεν είναι πλάκα. Εκτός αν θέλουμε να το πάρουμε σαν αστείο και σαν πλάκα, οπότε μπορούμε ταυτόχρονα να ανεβάζουμε ποστ στο Facebook ή να τσακωνόμαστε στο Twitter. Δεν απευθύνομαι σε αυτούς τους ανθρώπους. Καλά κάνουν, αλλά ο *Οδηγός* γράφτηκε για όποιον ενδιαφέρεται να ασχοληθεί στα σοβαρά με αυτή τη δουλειά: την πεζογραφία. Οπότε: Βγαίνουμε offline για όση ώρα γράφουμε. Τέσσερις ώρες την ημέρα;

Τέσσερις ώρες offline. Πέντε; Πέντε. Μετά μπορούμε να κάνουμε ό,τι θέλουμε. Η διάσπαση είναι ο μεγαλύτερος εχθρός του συγγραφέα.

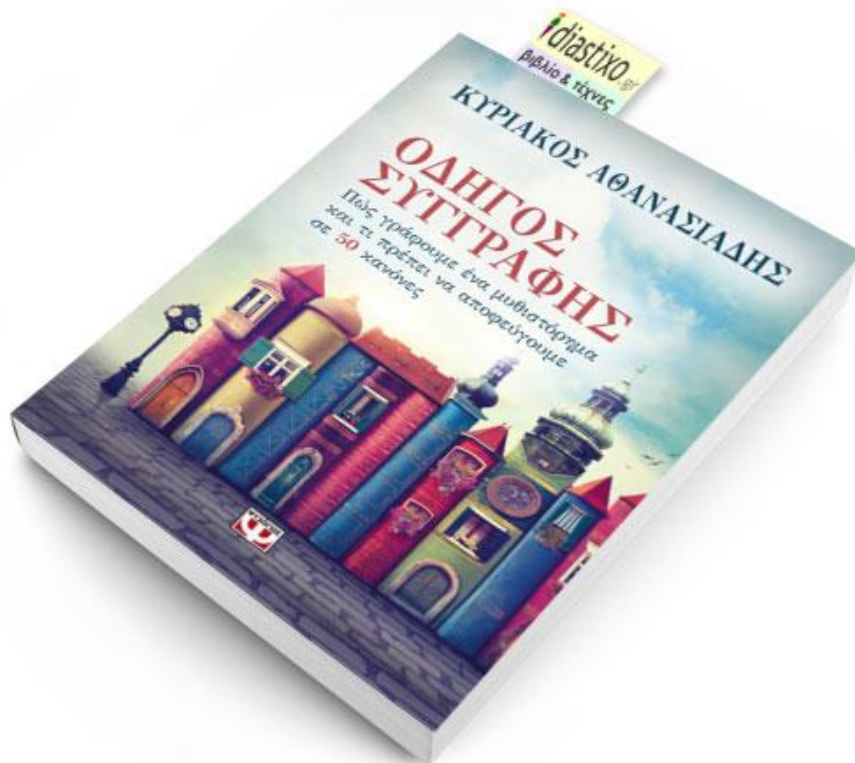
Μήπως ακούτε μουσική και δη κλασική όταν γράφετε «Μα δεν φτιάχνει εικόνες η μουσική, δεν σε βοηθά να ταξιδέψεις»;

Ναι, ακριβώς γι' αυτό. Δεν θέλουμε εικόνες, και σίγουρα δεν θέλουμε τις εικόνες που θα μας φτιάξει η μουσική. Έχουμε να γράψουμε μια ιστορία, την οποία (οφείλουμε να) ξέρουμε καλά. Η συγγραφή είναι δύσκολη δουλειά, και δεν επιτρέπει περισπασμούς. Ίσα ίσα, θέλουμε ησυχία. Απομόνωση. Η μουσική δεν βοηθά σε αυτό. Από την άλλη, προφανώς και υπάρχουν και πάντα θα υπάρχουν ενστάσεις στον συγκεκριμένο κανόνα. Θα πει κάποιος, «Μα εγώ μόνο με μουσική μπορώ να γράψω!». Ε, τι να κάνουμε τώρα; Αν την έκλεινες, μπορεί και να έγραφες καλύτερα. Ή, κάποιος άλλος θα πει, «Ο Κινγκ ακούει πάντα χέβι μέταλ όταν γράφει, beat that». Ναι, οκεί, αλλά εσύ δεν είσαι ο Κινγκ. Επίσης, η αλήθεια είναι ότι ο Κινγκ δεν ακούει τίποτε όταν γράφει, κανείς συγγραφέας που σέβεται τον εαυτό του δεν ακούει μουσική όταν γράφει. Ακούμε μόνο τα πλήκτρα του υπολογιστή, οτιδήποτε άλλο διασπά την προσοχή μας. «Μα, δεν υπάρχουν εξαιρέσεις;» Δεν μας ενδιαφέρουν οι εξαιρέσεις. Η πεζογραφία είναι η τέχνη του κανόνα – των κανόνων. Και γενικά θέλει ησυχία, μοναξιά και ξανά ησυχία. Παρεμπιπτόντως, δεν γράφουμε ούτε στα καφέ. Κανείς δεν έχει γράψει ποτέ σε καφέ κάτι που να έχει εκδοθεί. Στα καφέ γράφουμε στάτους και ποστ. Τα βιβλία γράφονται στο ήσυχο γραφείο μας.

«Γράψε κινηματογραφικά» λέτε κι απόλυτα θα συμφωνήσω μαζί σας. «Σκέψου το μυθιστόρημά σου να κυλά πάνω στη μεγάλη οθόνη. Οι δύο τέχνες είναι συγγενείς». Μιλώντας λοιπόν για σινεμά, εσάς σε ποιο βαθμό σάς ενθάρρυνε η 7η τέχνη, όταν πρωταρχίσατε το 1987 να γράφετε;

Δεν μπορώ να είμαι σίγουρος, αλλά σίγουρα τα τέλη της δεκαετίας του '70 και όλη η δεκαετία του '80 ήταν χρόνια αφιερωμένα στα βιβλία και στον κινηματογράφο, σε μανιακό βαθμό. Όχι μόνο για μένα, για όλο τον κόσμο. Εν πάση περιπτώσει, το σινεμά έχει δανειστεί τα πάντα από το μυθιστόρημα, και εξακολουθεί να το κάνει. Αυτό όμως ισχύει αμφίδρομα. Όλες οι αφηγηματικές τέχνες έχουν τρομερά πολλές ομοιότητες – δεν μπορώ να φανταστώ πιο «μυθιστορηματικά» κείμενα (ούτε πιο «κινηματογραφικά») από τα θεατρικά του Σαίξπηρ, αίφνης. Κανείς δεν μπορεί. Οι «γλώσσες» είναι διαφορετικές, προφανώς, αλλά η ουσία –η

αφήγηση, το να επιχειρείς να πεις μια ιστορία– κοινή, ολόγεια.

Οι περισσότεροι συγγραφείς είναι ψώνια, λέτε... Μα κι έτσι να είναι, «αποκαθλώνετε» με τη ρήση σας αυτή μια κάστα λατρεμένη ανά τις εποχές, έτσι δεν είναι;

Όχι, δεν το νομίζω... (γέλια).

Ακόμα δεν φαίνεται να συμμερίζεστε την κλασική ρήση του Μπόρχες (ο οποίος συνήθιζε να λέει ότι έγραφε για τον εαυτό του, τους φίλους του και για να απαλύνει τη ροή του χρόνου). Γιατί όμως με το γράψιμο δεν «ξορκίζει» ο γράφων – με έναν δικό του τρόπο– τη φθορά και τον θάνατο;

Ο Μπόρχες, τον οποίο μνημονεύω συχνά στο κείμενο, ήταν εξαιρετικός PR του εαυτού του, μεταξύ άλλων. Η πασίγνωστη αυτή ρήση του εντάσσεται σε αυτό το πλαίσιο. Κανείς γράφει για διάφορους λόγους (για σεξ, φήμη και χρήμα πρωτίστως, ανάλογα με την ηλικία του, δηλαδή), αλλά κυρίως γιατί φιλοδοξεί να ξεχωρίσει, να ακουστεί, να δαφνοστεφανωθεί – όχι για να... απαλύνει κάτι. Τίποτε δεν μπορεί να απαλυνθεί μέσω της παραγωγής τέχνης. Αυτό αφορά την κατανάλωσή της αποκλειστικά.

Ξεφεύγοντας από τους 50 κανόνες συγγραφής σας, εκτός από πεζογραφία έχετε γράψει πολλά, πολλά βιβλία για παιδιά, αλλά και για εφήβους, συχνά με ψευδώνυμο. Πώς κι έτσι;

Θεωρώ πολλά χρόνια τώρα δεσμευτικό το όνομά μου, την ιδιότητά μου, «εμένα», οπότε επέλεξα μια σειρά από ψευδώνυμα για να γράφω και άλλα

πράγματα πέραν των «δικών μου». Παιδικά, εφηβικά, γυναικεία, αστυνομικά... διάφορα. Και ακόμη το κάνω. Είναι πολλά και διαφορετικά τα είδη που μου αρέσει να γράφω, και αν ήταν όλα κάτω από ένα όνομα θα αισθανόμουν κάπως άβολα. Παλιά πίστευα πως αυτό ήταν και εμπορικό, αλλά έπεφτα έξω – δεν είναι. Όμως δεν μπορώ να κάνω διαφορετικά.

Ανάμεσα στις δραστηριότητές σας, είστε και συνιδρυτής του πολιτιστικού-πολιτικού σάιτ και διαδικτυακού ραδιοφώνου Αμάγκι. Τελικά, κύριε Αθανασιάδη, μήπως εδώ –στις ιντερνετικές καταστάσεις– παίζεται σήμερα όλο το παιγνίδι; Μήπως το κλασικό χάρτινο βιβλίο από καιρού έχει πεθάνει;

Ε ναι, προφανώς. Όλα θα ψηφιοποιηθούν, όλα ψηφιοποιούνται. Πώς αλλιώς; Ο κόσμος πάντα πηγαίνει μπροστά, και γίνεται καλύτερος. Το διαδίκτυο είναι αδιανόητο επίτευγμα, κάτι σαν τον τροχό παλιά και το ταξίδι στα άστρα αύριο. Οι γενιές, βέβαια, που ζουν σήμερα, όλες τους, δεν θα χάσουν το έντυπο βιβλίο, που έχει πολλά πολλά χρόνια ακόμη μπροστά του. Αλλά ένα έντυπο περιοδικό για το βιβλίο, σε μια τόσο μικρή αγορά σαν την ελληνική; Όχι, δεν μπορεί πλέον να σταθεί. Και δεν θα είχε και καμιά λογική η χάρτινη έκδοσή του, θα ήταν ψευδορομαντική. Ρομαντικό είναι μόνο το ίντερνετ. Μια επιθεώρηση βιβλίου με εκτενή κείμενα – *το TheBooks' Journal*, επί παραδείγματι–, ναι, καλώς εκδίδεται με παραδοσιακό τρόπο. Μα ως εκεί. Θα την πάρεις και θα τη διαβάσεις στον καναπέ σου ή κάπου έξω, όπως το *Βήμα* και την *Καθημερινή της Κυριακής*. Όλα τα άλλα μπορούν και πρέπει να ζουν μόνο διαδικτυακά. Πλην τού καθαυτό βιβλίου, επαναλαμβάνω, του χάρτινου βιβλίου, που θα πεθάνει πολλά πολλά χρόνια αφότου θα έχουμε πεθάνει εμείς.

Δεν θέλουμε εικόνες, και σίγουρα δεν θέλουμε τις εικόνες που θα μας φτιάξει η μουσική. Έχουμε να γράψουμε μια ιστορία, την οποία (οφείλουμε να) ξέρουμε καλά. Η συγγραφή είναι δύσκολη δουλειά, και δεν επιτρέπει περισπασμούς. Ίσα ίσα, θέλουμε ησυχία. Απομόνωση. Η μουσική δεν βοηθά σε αυτό.

Κλείνοντας, γράφετε κάτι καινούριο, για μικρούς ή για μεγάλους, αυτό τον ατέλειωτο χειμώνα;

Ναι, διάφορα πράγματα. Ένα μυθιστόρημα με μια επίδοξη αυτόχειρα που σώζεται την τελευταία στιγμή και ζει μια θυελλώδη περιπέτεια, μια σειρά παιδικών βιβλίων με πρωταγωνιστές τον Αρσέν και τη Φαντομά και κάποια

μυθιστορήματα ποικίλων ειδών που θα κυκλοφορήσουν με ψευδώνυμο. Όσο ακόμη ανθίσταται η αγορά και δεν καταρρέει, υπάρχει ελπίδα. Αλλά τα πράγματα με την οικονομία, και όχι μόνο, είναι τόσο άσχημα που ποτέ δεν ξέρεις. Μπορεί όλα να χαθούν μέσα σε μια στιγμή – και να κάνουν δεκαετίες για να επανέλθουν. Ακόμη και μια συζήτηση για το Grexit (πόσο δε μάλλον η ίδια η έξωση της χώρας από το ευρώ, άρα και από την ΕΕ, άρα και η αποκοπή της από τη Δύση και τις αξίες της) αρκεί για να αφανιστεί όλος ο κλάδος μέσα σε λίγες ώρες.

Οδηγός συγγραφής

Πώς γράφουμε ένα μυθιστόρημα και τι πρέπει να αποφεύγουμε σε 50 κανόνες

Κυριάκος Αθανασιάδης

Ψυχογιός

150 σελ.

ISBN 978-618-01-1772-1

Τιμή: €9,90